

1

EUROPA OG DEN EUROPÆISKE UNION

★ HISTORIE OG BAGGRUND	3
Krig i Europa	3
Schuman-erklæringen	3
Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab	3
Det Europæiske Fællesskab	4
Den Europæiske Union	4
<i>EU's traktater</i>	5
Paris- og Rom-traktaten	5
Den europæiske fælles akt	5
Maastricht-traktaten	5
Amsterdam-traktaten	5
Nice-traktaten	5
★ ORGANISATION OG INSTITUTIONER	6
<i>Medlemslande</i>	6
★ EU'S INSTITUTIONER	7
<i>Det Europæiske Råd</i>	7
<i>Rådet for Den Europæiske Union / Rådet / Ministerrådet</i>	8
<i>Europa-Parlamentet</i>	10
<i>EF-Domstolen / "Domstolen"</i>	14
<i>Den Europæiske Ombudsmand</i>	15
LOVGIVNINGSPROCEDURER	17
EU'S TRE SØJLER	19
Første søjle	19
Anden og tredje søjle	19
Øverst	19
Nederst	19
INTEGRATIONSTEORIER	20
Føderalisme	20
Funktionalisme	20
Neofunktionalisme	21
Transaktionsanalyse	22

★ DISKUSSION OG DEBAT	23
VÆRDIGRUNDLAG	23
Fælles europæiske værdier?	24
EU – fredens projekt?	24
Forenet i mangfoldighed?	24
Religiøst Europa?	24
EU – frihandel?	25
NYE MEDLEMSLANDE	27
Hvorfor udvider EU?	27
Hvor stort skal EU være?	27
<i>Københavnskriterierne</i>	29
TYRKIET	30
Skal Tyrkiet med i EU?	30
Fattigdom?	30
Anderledes kultur og religion?	30
Folke(af)stemninger?	31
<i>FOR og IMOD tyrkisk medlemskab af EU:</i>	32
FOR:	32
IMOD:	32
DEMOKRATISK UNDERSKUD	34
Demokratisk legitimitet	34
Definition af legitimitet:	34
Har EU demokratisk underskud?	35
Direkte eller indirekte demokrati?	35
Hvilken form er mest demokratisk?	35
<i>Hvorfor EU-skepsis?</i>	37
EU ikke på dagsordenen?	37
Medierne?	37
Afstand?	37
EU-skepsis – hvor stor er den?	37
Politikerne?	38
Kommunikation?	38
Demokrati, dialog og debat	38
<i>FOR og IMOD: EU og EU's demokratiske underskud</i>	39
FOR:	39
IMOD:	40

★ HISTORIE OG BAGGRUND

DIAS 5

Krig i Europa

Den europæiske historie har været præget af krige. Både Første og Anden Verdenskrig havde udspring i Europa, hvor Tyskland spillede en hovedrolle især i Anden Verdenskrig. Efter Anden Verdenskrig, hvor Europa blev splittet i øst og vest, var et centralt mål for politikerne i Vesteuropa at sikre sig mod fremtidige altødelæggende krige både internt og mellem øst og vest.

Efter Anden Verdenskrig var der altså store spændinger i Europa, og der var under Den Kolde Krig stor frygt for, at en Tredje Verdenskrig skulle bryde ud.

Men der var ikke bare politiske spændinger. Den europæiske økonomi var truet af krise på grund af overproduktion af stål. Der var stor enighed om, at nye samarbejdsmodeller måtte tages i brug for at imødegå de sikkerhedspolitiske og økonomiske udfordringer, der var i tiden. Det blev samtidig også anset som vigtigt at skabe samhørighed mellem Vesttyskland og de øvrige vesteuropæiske lande. Der var en stor frygt for, at Tyskland igen skulle vokse sig stort og starte flere krige, og gennem samarbejde kunne man måske holde styr på udviklingen i Tyskland.

Schuman-erklæringen

Indledningen til det europæiske samarbejde var Schuman-erklæringen, som blev fremsat af den franske udenrigsminister Robert Schuman den 9. maj 1950. Erklæringen var et forslag om at oprette et organiseret Europa med tætte økonomiske forbindelser for derigennem at opretholde fred i Europa.

Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab

Schuman arbejdede videre på en ide, der oprindeligt kom fra Jean Monnet (fransk politiker, økonom og embedsmand, som efter Anden Verdenskrig var generalsekretær for den franske genopbygningsplan), som foreslog at oprette Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab (EKSF). I lande, der før havde bekæmpet hinanden, ville produktionen af kul og stål blive samlet under en fælles myndighed – "Den Høje Myndighed". Krigens råmaterialer blev således på en praktisk, men også meget symbolsk måde forvandlet til redskaber til forsoning og fred. Kul- og stålunionen var samtidig en god måde, hvormed medlemslandene kunne sikre, at ingen ubemærket producerede store mængder våben.

Kul- og stålunionen blev dannet i 1952 af seks lande: Belgien, Frankrig, Italien, Luxembourg, Holland (Nederlandene) og Vesttyskland. I 1958 blev samarbejdet udvidet med to nye former for fællesskaber: Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EØF) og Det Europæiske Atomenergifællesskab (EURATOM).

I 1965 sammenlagde man de forskellige institutioner, og samarbejdet gik nu under den fælles betegnelse: De Europæiske Fællesskaber.

Det Europæiske Fællesskab

EØF blev til EF, Det Europæiske Fællesskab, den 1. november 1993, da Maastricht-traktaten trådte i kraft. Navneændringen afspejler, at samarbejdet nu ikke bare er af økonomisk karakter, men også vedrører områder som transportpolitik, skatter og afgifter, socialpolitik, beskæftigelsespolitik, uddannelse, kultur, sundhed og forbrugerbeskyttelse, forskning, miljø og udviklingsbistand. EF er 1. søjle (jvf. Søjlestrukturen s. 19) altså det overstatslige samarbejde. At samarbejdet er overstatsligt betyder, at der kan laves regler, der direkte påvirker EF-borgerne, uden at lovgivningen først skal godkendes i de nationale parlamenter.

Den Europæiske Union

Med Maastricht-traktaten blev Den Europæiske Union også oprettet og samarbejdet blev udvidet med en økonomisk- og monetær union, en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik for EU, et samarbejde vedrørende retlige og indre anliggender og en social dimension m.m.

Den Europæiske Union er en fællesbetegnelse for det samarbejde, der er baseret på EF-traktaten, Euratom-traktaten og EU-traktaten.

EU's traktater

DIAS 6

Paris- og Rom-traktaten

EU bygger på **Paris-traktaten** om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab (EKSF), som blev fastlagt i 1951, trådte i kraft i 1952 og udløb i 2002, samt **Rom-traktaten** om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EØF) og Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom), som blev underskrevet i 1957 og trådte i kraft i 1958.

Disse to grundlæggende traktater blev ændret med:

Den europæiske fælles akt

Den europæiske fælles akt blev underskrevet i 1985 og trådte i kraft i 1987. Den ændrede EØF-traktaten og gjorde det indre marked muligt.

Maastricht-traktaten

Traktaten om Den Europæiske Union, som blev underskrevet i Maastricht i 1992 og trådte i kraft i 1993. Med Maastricht-traktaten blev der indført nye former for samarbejde mellem medlemsstaternes regeringer f.eks. om forsvar og på området "retlige og indre anliggender". Med tilføjelsen af dette regeringssamarbejde til det eksisterende fællesskabssystem oprettedes Den Europæiske Union (EU).

Amsterdam-traktaten

Amsterdam-traktaten blev underskrevet i 1997 og trådte i kraft i 1999. Her skete mindre justeringer af de tidligere traktater, Schengen-samarbejdet blev indskrevet i traktaten, og den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik blev udbygget.

Nice-traktaten

Nice-traktaten blev underskrevet i 2001 og trådte i kraft i 2003. Igen mindre justeringer, der ændrer og supplerer de tidligere traktater. Forskellige institutionelle ændringer gjorde klar til øst-udvidelsen.

Traktaterne danner grundlag for alle EU's aktiviteter. Hver gang nye medlemmer er kommet til, er de blevet ændret. Derudover er de blevet ændret for at reformere EU's institutioner og ændre Unionens ansvarsområder. Når en traktat skal ændres, indkaldes der til en såkaldt "regeringskonference" for EU's nationale regeringer. Det er sket tre gange de sidste 20 år.

Traktaten om en forfatning for Europa blev underskrevet af de 25 stats- og regeringsledere i juni 2004. Mange landes parlamenter har godkendt Forfatningstraktaten, men da både Frankrig og Holland i henholdsvis maj og juni 2005 stemte nej, kunne traktaten ikke vedtages, og de europæiske ledere valgte at sætte processen i stå i to år – den såkaldte "Tænkepause".

★ ORGANISATION OG INSTITUTIONER

DIAS 7: Forside

Medlemslande

DIAS 8

I dag har EU 25 medlemslande, men da forløberer for EU blev grundlagt i **1952** var der kun 6 lande. Det var **Belgien, Frankrig, Holland, Italien, Luxembourg** og **Vesttyskland**.

Danmark blev medlem af De Europæiske Fællesskaber i **1973** efter en folkeafstemning i 1972. På samme tidspunkt blev også **Irland** og **Storbritannien** medlemmer af EF.

I **1981** blev **Grækenland** medlem og i **1986** blev også **Spanien** og **Portugal** optaget i EU. Derefter gik der næsten ti år, før **Finland, Sverige** og **Østrig** blev medlemmer af EU i **1995**.

I **2004** skete den største udvidelse af EU nogensinde med hele 10 nye medlemslande på én gang. Indtil 2004 havde EU kun omfattet lande fra Vesteuropa. Med den sidste nye udvidelse har EU også fået medlemslande fra Central- og Østeuropa: **Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovenien, Slovakiet, Tjekkiet** og **Ungarn**.

DIAS 9

Flere andre lande ønsker at blive medlemmer af EU. **Bulgarien og Rumænien** bliver medlemmer i 2007.

Tyrkiet er også ansøgerland, men opnår nok ikke medlemskab indenfor de næste ti år.

De resterende Balkan-landene fra det tidligere Jugoslavien: **Albanien, Bosnien, Kroatien, Makedonien, Montenegro, Serbien (og Kosovo)** har også på sigt mulighed for at blive medlemmer af EU.

DIAS 10

Kort over Europa

★ EU'S INSTITUTIONER

DIAS 11: Disposition

Det Europæiske Råd

DIAS 12

Det Europæiske Råd består af **EU's stats- og regeringsledere samt Europa-Kommissionens formand**. Ofte har regeringscheferne også deres udenrigsministre med. Det Europæiske Råd mødes **mindst fire gange om året** til de såkaldte **EU-topmøder i Bruxelles**.

Det er i Det Europæiske Råd, at **EU's overordnede politiske retningslinjer** fastlægges. Det er også her, stats- og regeringscheferne træffer centrale beslutninger om EU's fremtid, vedtager traktatændringer og drøfter mere problematiske beslutninger. Rådets konklusioner eller politiske aftaler opnås ved enighed (**konsensus**). De danner næsten altid grundlag for Rådets, Europa-Parlamentets og Kommissionens gennemførelse af politikkerne i praksis.

Henvisninger

EU-portalen: www.europa.eu

EU-oplysningen: www.euo.dk
<http://www.eu-oplysningen.dk/fakta/institutioner/der/>

Udenrigsministeriet: <http://www.um.dk/da/menu/EU/EUIVerden/>

EU – institutioner: http://europa.eu/institutions/index_da.htm

Rådet for Den Europæiske Union / Rådet / Ministerrådet

DIAS 13

Rådet er den centrale **lovgivende og besluttende** institution i EU, dog med Europa-Parlamentet som medlovgiver på flere områder.

Rådet repræsenterer **regeringerne i EU's medlemslande**, altså er der **25 medlemmer** i Rådet. Alt efter hvilket emne, der er på dagsordenen, kan de enkelte lande lade sig repræsentere af **den minister, der er ansvarlig for det pågældende emne**. F.eks. mødes udenrigsministrene ved "Almindelige anliggender og eksterne forbindelser", mens justits- og indenrigsministrene mødes ved "Retlige og indre anliggender". Der er ni forskellige sammensætninger. Sammensætningen af Rådet afhænger altså af, hvilket spørgsmål, der behandles. Sammen med fagministrene deltager også de europæiske kommissærer, der er ansvarlige for det pågældende sagsområde.

Det er forskelligt, hvor ofte de enkelte råd mødes. Rådet for Almindelige anliggender og Eksterne relationer, for Økonomi og Finans samt Landbrug og Fiskeri mødes ca. en gang om ugen, mens de andre råd mødes 6 – 8 gange hvert år.

Formandskabet for Rådet skifter hvert halve år ved rotationsordning. Finland fik formandskabet i juli 2006. Derefter overtager Tyskland d. 1. januar 2007. Derefter Portugal i juli 2007, Slovenien, Frankrig, Tjekkiet, Sverige...

www.euo.dk/spsv/off/alle/117_40

DIAS 14

I Bruxelles har hver EU-medlemsstat en permanent "**repræsentation**", som repræsenterer landet og dets interesser på EU-plan. Repræsentationens chef er landets ambassadør ved EU.

Rådets afgørelser forberedes af arbejdsgrupper, komitéer og udvalg (ca. 250), der er sammensat af delegerede fra medlemsstaterne. De afklarer de tekniske spørgsmål, og sender sagen videre til De Faste Repræsentanters Komité, **Coreper** (Comité des Représentants Permanents), som består af medlemsstaternes EU-ambassadører. Coreper sørger for sammenhæng i sagsbehandlingen og afklarer de tekniske og politiske spørgsmål, inden sager sendes videre til Rådet.

Næsten alle beslutninger som Rådet træffer, besluttet ved **enstemmighed* eller med kvalificeret flertal***. Det er traktatbestemt, hvilken afstemningsmetode, der skal bruges, men Rådet forsøger altid at nå frem til enighed.

* Enstemmighed betyder, at en beslutning kan forkastes, hvis bare ét land stemmer nej, hvilket vil sige, at alle lande har vetoret.

* Kvalificeret flertal betyder, at der skal et bestemt antal stemmer til, før en beslutning kan vedtages. Medlemslandene er tildelt forskellige stemmevægte efter deres størrelse. Et eller flere medlemslande kan ved kvalificeret flertal være nødt til at acceptere en beslutning, som det/de ikke har stemt for. Der er kvalificeret flertal, når: flertallet af medlemsstater (nogle gange skal det være med 2/3 flertal) godkender forslaget; og der er afgivet mindst 232 stemmer for forslaget, dvs. 72,3 % af det samlede antal stemmer.

Javier Solana blev i 2004 genvalgt som Rådets generalsekretær. Solana er samtidig Den Højtstående Repræsentant for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (Hr. FUSP).

Rådet har **hjemsted i Bruxelles**, hvor det mødes flere gange om måneden. I april, juni og oktober finder møderne sted i Luxembourg.

Henvisninger

Europa-Kommissionen: "*Sådan virker EU, Guide til Den Europæiske Unions institutioner*", 2006

EU: http://ec.europa.eu/index_da.htm

Rådet: <http://www.consilium.europa.eu/showPage.asp?id=426&lang=da>

EU-Oplysningen: <http://www.euo.dk/fakta/institutioner/raadet/>

Europa-Parlamentet

DIAS 15

Europa-Parlamentet består af politikere fra alle medlemslandene. I alt sidder der **732 medlemmer** i Europa-Parlamentet. Hvert medlemsland vælger sine repræsentanter ved direkte valg, der finder sted hvert femte år. I det parlament, der blev valgt i juni 2004, er 222 af de 732 medlemmer (MEP'erne) kvinder. Det vil sige at næsten 1/3 er kvinder i Europa-Parlamentet.

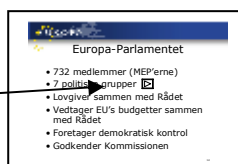
7 Politiske grupper

Parlamentsmedlemmerne sidder i tværnationale politiske grupper i Parlamentet. For øjeblikket er der syv politiske grupper i Parlamentet og 32 løsgængere (parlamentsmedlemmer uden tilknytning til noget parti). Hvis der skal dannes en ny gruppe, kræver det mindst 19 medlemmer fra 5 forskellige EU-lande.

Antallet af repræsentanter fra hvert land afhænger af medlemslandets størrelse. Danmark har 14 repræsentanter i Europa-Parlamentet. Antallet reduceres til 13, når Bulgarien og Rumænien er kommet med i EU.

De forskellige parlamentsgrupper er:

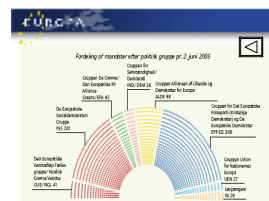
([hyperlink til DIAS 42](#))

- Den Europæiske Venstrefløjs Fællesgruppe/Nordisk Grønne Venstre
- De Europæiske Socialdemokraters Gruppe
- Gruppen De Grønne/Den Europæiske Fri Alliance
- Gruppen for Selvstændighed/Demokrati
- Gruppen Alliancen af Liberale og Demokrater for Europa
- Gruppen for Det Europæiske Folkeparti (Kristelige Demokrater) og De Europæiske Demokrater
- Gruppen Union for Nationernes Europa

http://europa.eu/institutions/inst/parliament/index_da.htm

EU-Kommissionen: "Sådan virker EU", 2006, s. 11

Retur til dias 15

DIAS 15 igen

Europa-Parlamentet **lovgiver sammen med Rådet**, når der benyttes den fælles beslutningsprocedure til EU-lovgivning. Den fælles beslutningsprocedure betyder, at Rådet og Europa-Parlamentet skal være enige om et lovforslag, før en retsakt kan blive vedtaget. (se lovgivningsprocedurer)

Parlamentet udarbejder en lang række love (direktiver, forordninger osv.), som har indvirkning på den enkelte EU-borgers dagligdag.

Derudover vedtager Europa-Parlamentet i samarbejde med Rådet **EU's budgetter**. Efter et regnskabsår er det endvidere Europa-Parlamentet, der endeligt skal godkende

Kommissionens gennemførelse af det foregående års budget. Det kaldes at give "decharge".

Det er også Europa-Parlamentets opgave at udøve **demokratisk kontrol** med EU's institutioner – hovedsageligt Kommissionen. **Europa-Parlamentet skal godkende Kommissionen**, når der skal vælges en ny Kommission. Parlamentarikerne stiller spørgsmål til hver enkelt kommissær for at sikre, at de folkevalgte parlamentarikere kan stå inde for den nye Kommission. Europa-Parlamentet stemmer derefter, om de kan godkende den samlede Kommission. Parlamentet kan også give en Kommission mistillidsvotum, hvis de ikke mener, at Kommissionen lever op til sin opgave eller misbruger EU's budgetter. Parlamentet kan altså ikke fyre kommissærerne enkeltvis.

Europa-Parlamentet har to forskellige arbejdssteder: Bruxelles (Belgien) og Strasbourg (Frankrig). De store plenarmøder, hvor hele Parlamentet mødes, finder sted i Strasbourg 4 dage om måneden, men i to dage hver anden måned mødes parlamentarikerne i Bruxelles. Udvalgmøderne holdes i Bruxelles.

Europa-Parlamentet fastlægger hvert år en årsplan for sit arbejde. Den er opdelt i mødeperioder og møder.

Planen er struktureret således:

- 12 plenarmødeperioder á 4 dage i Strasbourg og 6 supplerende mødeperioder á 2 dage i Bruxelles,
- 2 uger pr. måned til møder i de parlamentariske udvalg og de interparlamentariske delegationer,
- 1 uge pr. måned til møder i de politiske grupper
- og 4 uger pr. år forbeholdt MEP'ernes arbejde og tilstedeværelse i deres valgkredse.

Formanden for Europa-Parlamentet vælges for 2 1/2 år ad gangen. Han eller hun kan genvælges. Formanden repræsenterer Parlamentet udadtil og i forbindelserne med de øvrige EU-institutioner.

Josep Borrell fra Spanien blev i 2004 valgt som formand for Europa-Parlamentet.

Til forberedelse af Europa-Parlamentets arbejde under plenarmøderne (møderne for alle parlamentarikerne i parlamentssalen) fordeler medlemmerne sig på stående udvalg, som hvert har sit særlige sagsområde. Der er 20 udvalg i alt, som alle har en formand, en næstformand og et sekretariat. Der er mellem 25 og 78 medlemmer i hvert udvalg.

Generalsekretariatet hjælper Europa-Parlamentet med alt det administrative og sekretariatsopgaverne.

Under ledelse af en generalsekretær arbejder godt 4.000 tjenestemænd i Europa-Parlamentets tjeneste. Generalsekretariatet er placeret i Luxembourg og Bruxelles.

Henvisninger

EU-Oplysningen: <http://www.euo.dk/fakta/institutioner/ep/>

EU-Parlamentet: <http://www.europarl.europa.eu/>

<http://www.europarl.europa.eu/parliament/public.do?language=da>

Europa-Kommissionen / "Kommissionen"

DIAS 16

Kommissionen er **uafhængig af medlemslandene** og skal handle i EU's almene interesse.

Kommissionen består af **25 kommissærer**, én fra hvert medlemsland.

Når EU er kommet op på 27 medlemmer vil der blive et lavere antal kommissærer end medlemslande. Landene vil derefter skiftes til at have kommissærer.

Kommissionen skal være uafhængig af nationale interesser. Kommissionen **frem lægger forslag til ny lovgivning**. Kommissionen har som hovedregel initiativret, hvilket betyder, at Rådet (og Parlamentet) ikke kan træffe afgørelse, før Kommissionen har stillet et lovgivningsforslag.

Kommissionen har til opgave at **overvåge, at medlemsstaterne lever op til de forpligtelser, de har indgået i EU.**

Kommissionen vedtager også mere specifikke regler for gennemførelse af de regler, som Rådet (enten alene eller sammen med Europa-Parlamentet alt efter emneområde) har vedtaget. Dette sker i samspil med medlemsstaternes egne embedsfolk i særlige gennemførelsesudvalg.

DIAS 17

Kommissionen er altså EU's **udøvende myndighed** og er ansvarlig for at gennemføre Rådets og Parlamentets beslutninger og afgørelser. Kommissionen står for EU's daglige drift. Kommissionen skal gennemføre EU's politikker og programmer og styre brugen af pengene på EU's budget.

Kommissionen er **EU's forvaltning (står for den daglige drift)** med ansvar for budgettet og EU's fonde.

Kommissionen repræsenterer EU i internationale handelsforhandlinger (på mandat fra Rådet).

Det er også Kommissionens ansvar at håndhæve EU's konkurrenceregler.

Hvert femte år udnævnes en ny Kommission senest seks måneder efter valget til Europa-Parlamentet.

Medlemslandenes regeringer (Det Europæiske Råd) udpeger en kandidat til formandsposten. Derefter godkender Europa-Parlamentet formanden ved afstemning. Hvis den udpegede kandidat ikke kan opnå et flertal af stemmerne, skal Det Europæiske Råd inden for én måned udpege en ny kandidat.

Kommissionens nyvalgte formand udvælger kommissærerne fra en liste på tre navne fra hver medlemsstat. Derefter stemmer Europa-Parlamentet om den samlede Kommission.

Kommissærerne er ansvarlige for hver sit bestemte område. Se liste over kommissærerne og deres ansvarsområder:

http://ec.europa.eu/commission_barroso/index_da.htm

Kommissionen mødes normalt en gang om ugen. Beslutninger træffes ved simpelt flertal*. Men der forsøges altid at opnå enighed.

* Simpelt flertal er, når mere end halvdelen stemmer for.

Formand for Kommissionen er frem til 2009 José Manuel Barroso fra Portugal.

Henvisninger

Kommissionen: http://ec.europa.eu/index_da.htm

EU-Oplysningen: <http://www.euo.dk/fakta/institutioner/kommissionen/>

EF-Domstolen / "Domstolen"

DIAS 18

De Europæiske Fællesskabers Domstol eller bare "Domstolen" er **EU's øverste dømmende myndighed**, og dens opgave er at vogte lov og ret gennem fortolkning og anvendelse af EU's traktatgrundlag. Domstolen blev **oprettet i 1952** og ligger i **Luxembourg**. Domstolens vigtigste opgave er at dømme i sager, der angår **EF-traktaten** altså de overstatslige sammenhænge. Domstolen hedder derfor stadig EF-Domstolen, fordi det er EF-traktaten, der ligger til grund for domstolen.

EU-samarbejdet er specielt bl.a. ved, at der er institutioner i EU, som kan lave regler, der direkte forpligter medlemsstaterne og påvirker borgerne i medlemsstaterne (overstatsligt samarbejde). Derfor har EU en domstol, der kan sikre, at EU-retten overholdes, fortolkes og anvendes på samme måde i hele EU.

Domstolen har **25 dommere** – en dommer fra hvert medlemsland. Dommerne udnævnes af landenes regeringer for seks år ad gangen. **Alle dommerne skal være uafhængige**. Den danske dommer må altså ikke tage særlige hensyn til danske interesser. Til Domstolen er tilknyttet otte generaladvokater, hvis opgave er at komme med upartiske og uafhængige forslag til afgørelser til dommene. Dommerne er ikke forpligtet til at følge disse forslag, men de gør det ofte.

Dommerne vælger selv, hvem af de 25 der skal være Domstolens præsident.

Gennem årene er der kommet utrolig mange sager, som Domstolen skal tage sig af. For at undgå alt for lang sagsbehandling, oprettede man Retten i Første Instans i 1989. Retten i Første Instans tager sig hovedsageligt af personalesager i EU's institutioner og konkurrencesager for eksempel mellem virksomheder.

Henvisninger

EU-Oplysningen: <http://www.euo.dk/fakta/institutioner/domstolen/>

Domstolen: <http://curia.eu.int/da/transitpage.htm>

Den Europæiske Ombudsmand

DIAS 19

Den Europæiske Ombudsmand fungerer som **mellemed mellem borgerne og EU-myndighederne**. Han eller hun kan modtage og undersøge klager fra EU-borgere, virksomheder og institutioner og fra enhver, der opholder sig eller har bopæl i et EU-land. Ombudsmanden **behandler klager** over fejl eller forsømmelser begået af EU-institutioner og organer. Ombudsmanden behandler ikke klager over Parlamentets arbejde, da han/hun er ansat af Europa-Parlamentet og derfor ikke er en "uvildig" part.

Ombudsmanden **vælges af Europa-Parlamentet** for en periode på 5 år med mulighed for genudnævnelse.

Ombudsmandsinstitutionen i EU er udformet ligesom den danske Ombudsmandsinstitution.

Henvisninger

Ombudsmanden: <http://www.ombudsman.europa.eu/home/da/default.htm>

EU-Oplysningen: <http://euo.dk/fakta/institutioner/oevrige/>

Den Europæiske Centralbank

DIAS 20

Den Europæiske Centralbank (ECB) blev oprettet den 1. juni **1998**. ECB har hovedsæde i **Frankfurt**, men assisteres af de 12 euro-landes nationale centralbanker (**Eurosystemet**); det såkaldte europæiske system af centralbanker (ESCB) består af samtlige EU-landes centralbanker og ECB.

Af EU's 25 medlemslande har de 12 nu fælles valuta – Euroen. Eurosedler og mønter blev taget i brug d. 1. januar 2002. Den Europæiske Centralbank blev skabt for at **forvalte** og indføre **Euroen**, dvs. at ECB skal sikre, at Euroen fungerer som valuta, og at den ikke svinger i kurs og bevarer et inflationsniveau under 2 % på årsbasis. ECB er ansvarlig for, hvordan **EU's økonomiske og monetære politik** skal være og for at få denne politik gennemført. For at Banken ikke skal være styret af politiske holdninger og strømninger, er den fuldstændig **uafhængig**, hvilket betyder, at den ikke må få instrukser fra EU-institutioner eller medlemslande.

Henvisninger

EU-Oplysningen: <http://www.euo.dk/fakta/institutioner/ecb/>

Centralbanken: <http://www.ecb.eu/home/html/index.en.html>

LOVGIVNINGSPROCEDURER

DIAS 21

EU kan træffe beslutninger på flere forskellige måder. Disse kaldes lovgivningsprocedurer. Proceduren afhænger af, hvilket område der skal lovgives på. Det er skrevet i EU's traktater, hvilke lovgivningsprocedurer, der skal bruges hvor. Som hovedregel gælder det for alle beslutningsprocedurerne, at Kommissionen fremsætter forslag til lovgivning. Den vigtigste forskel mellem EU's forskellige lovgivningsprocedurer er, **hvilken rolle Europa-Parlamentet har i processen**. Europa-Parlamentets rolle kan være lige fra høringsberettiget part til medlovgiver på lige fod med Ministerrådet.

I EF-traktaten findes **mere end 22 forskellige** lovgivningsprocedurer. Der er **fire centrale** procedurer, som er: **høringsproceduren, samarbejdsproceduren, den fælles beslutningsprocedure og proceduren for samstemmende udtalelse**.

(Gennemgang af procedurerne kan være lidt tung, derfor er de lavet som hyperlink, så de er nemmere at springe over)

Hyperlink til **dias 42**

Høringsproceduren stammer helt tilbage fra Rom-traktaten fra **1958**, men den er **stadig vigtig**. Ifølge høringsproceduren høres **Europa-Parlamentet**, og parlamentet har mulighed for at **udtale sig om Kommissionens forslag, før Rådet træffer afgørelse om forslaget**.

Hyperlink til **dias 43**

Samarbejdsproceduren blev indført i **1987** med Den Europæiske Fælles Akt. Proceduren var et gennembrud for Europa-Parlamentet, da proceduren gav **Parlamentet nye muligheder for indflydelse**. Samarbejdsproceduren omfatter nu kun **visse spørgsmål omkring ØMU'en** og er ellers næsten helt afløst af den fælles beslutningsprocedure.

Hyperlink til **dias 44**

Den samstemmende udtalelse er også fra **1987**. Princippet for proceduren er, at **Rådet og Parlamentet skal være enige** om den tekst, der skal vedtages. Parlamentet kan ikke ændre et forslag, men Rådet kan ikke vedtage en retsakt, hvis Parlamentet er imod den.

Denne beslutningsprocedure bruges, **når EU skal udvides** med nye lande.

Hyperlink til **dias 45**

Den fælles beslutningsprocedure er den **mest brugte procedure**. Den blev indført med **Maastricht-traktaten i 1993**. Proceduren gør EU-lovgivningen til et **fælles anliggende mellem Europa-Parlamentet og Rådet**

Grunden til, at det er afgørende, hvor meget indflydelse Parlamentet har i beslutningsproceduren, er, at Europa-Parlamentet er direkte valgt af de europæiske

befolkninger. EU er blevet meget udskældt for at have, det man kalder, et demokratisk underskud. At borgerne ikke har nok direkte indflydelse på de beslutninger, der tages i EU (nede i EU). Derfor har Europa-Parlamentet selv kæmpet for at få indflydelse på så meget som muligt, men der er stadig lidt vej, før parlamentarikerne får lige så meget 'magt', som Rådet har.

Henvisninger

Folketingets EU-Oplysning: "*117 spørgsmål og svar om EU 2*", oktober 2004

EU-Oplysningen: www.eu-oplysningen.dk/fakta/beslutninger/

EU: http://ec.europa.eu/publications/booklets/eu_documentation/06/da.pdf s.7

EU'S TRE SØJLER

DIAS 22: Illustration

DIAS 23

De tre søjler illustrerer, hvordan der i EU er forskellige former for politikområder og traktatgrundlag. Der er forskel på samarbejdsformerne på de forskellige områder indenfor EU. De tre søjler holdes sammen af et fælles tag og et fælles fundament (som et græsk tempel).

Første søjle

Den første søjle indeholder det overstatslige samarbejde. EU er noget helt unikt i international politik pga. det overstatslige samarbejde, som betyder, at man i EU kan lave regler, der har direkte betydning for medlemslandene, og dermed påvirker borgerne umiddelbart.

Overstatsligt samarbejde findes bl.a. på områder vedrørende det indre marked, landbrug og fiskeri.

Det er det samarbejde, som blev fastsat i EF-traktaten.

Anden og tredje søjle

Søjle to og tre indeholder hver sin slags mellemstatslige samarbejde. Mellemstatsligt samarbejde er den traditionelle form for internationalt samarbejde mellem lande. Her gælder de regler, der vedtages kun for staterne. Det vil sige, at Folketinget skal godkende de mellemstatslige EU-regler, før de får direkte betydning for borgerne i Danmark.

Søjle to er den Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik (FUSP).

Søjle tre er det mellemstatslige samarbejde omkring politi og retlige anliggender.

Øverst

Over de tre søjler findes de bestemmelser, der er fælles for de tre politikområder. Det er bestemmelser om EU's institutioner: Rådet, Kommissionen osv.

Nederst

Fundamentet for de tre søjler er bestemmelser om ændring af traktaterne, optagelse af nye medlemmer samt særordninger som f.eks. de danske forbehold.

Henvisninger

Europa-Kommissionen: *"Sådan virker EU, Guide til Den Europæiske Unions institutioner"*, 2006

Folketingets EU-Oplysning: *"117 spørgsmål og svar om EU 2"*, oktober 2004

INTEGRATIONSTEORIER

DIAS 25 - Disposition

Der er forskellige teorier, der forsøger at forklare den integrationsproces, der er sket i Europa. De prøver at forklare, hvilke grunde der ligger bag ønsket om at integrere sig i et tæt samarbejde som EU, og hvordan integrationen skal/kan/bør foregå.

De to førstnævnte europæiske integrationsteorier stammer fra tiden efter Anden Verdenskrig, hvor det afgørende spørgsmål i Europa var, hvordan man kunne undgå en ny krig.

Føderalisme

DIAS 26

For føderalisterne var målet en europæisk forbundsstat (en føderation) **Europas Forenede Stater**, ligesom Amerikas Forenede Stater, med en fælles europæisk regering, et fælleseuropæisk parlament og en fælles hær. Dog skulle forbundsmyndighedernes magt være begrænset ligesom i USA, og det skulle kun være de opgaver, der ikke kunne løses nationalt, der skulle overdrages til de **overnationale myndigheder**.

På denne måde ville freden være sikret mellem de europæiske stater. (Nogle ønskede endda en verdensregering gennem FN for at sikre verdensfreden.)

Føderalisternes **problem** var dog, at mange stater var imod føderalismetankegangen, samtidig med, at befolkningerne, som skulle være den bærende kraft bag integrationsprocessen, heller ikke ønskede en fælles europæisk stat.

Funktionalisme

DIAS 27

Funktionalisterne ønskede sig en række **funktionelle internationale organisationer**, der uafhængigt af hinanden kunne varetage konkrete velfærdsopgaver for borgerne. Forbilleder for denne form for organisering var organisationer som Verdenspostunionen (UPU) og FN's arbejdsorganisation (ILO). Borgernes behov for f.eks. bolig, sundhed og arbejde kunne tilfredsstilles gennem **tekniske og ikke politiske løsninger**. Derfor skulle opgaverne løses af internationale organisationer styret af eksperter ikke politikere.

Ifølge funktionalisterne løses problemer mest effektivt af tekniske internationale organisationer, og på den måde bliver nationalstaterne svækket, og **magtrivaliseringen imellem dem holder op**, og krige undgås.

Funktionalisterne ønskede altså ikke en overnational regering, fordi en sådan bare ville overføre de nationale magtkampe til et højere niveau (magtkampe mellem stormagter), og det ville true verdensfreden.

Håbet var, at nationalstatssystemet ville blive afskaffet af en slags verdenssamfund, hvor magtkampe ikke længere ville finde sted.

For funktionalisterne var **problemet**, at de fælles problemer ikke ville kunne løses af tekniske organisationer, fordi de forskellige landes borgere ikke har samme behov. Rige landes borgere har andre behov end fattige landes, og det vil altid være nødvendigt at foretage prioriteringer, da ingen ressourcer er uendelige. Internationale organisationer vil også altid i et eller andet omfang være styret af **værdier**, og denne fordeling af værdier ville kræve **politiske kampe**, som kunne skabe ufred.

Neofunktionalisme

DIAS 28

Som reaktion på at hverken føderalismen eller funktionalismen havde svaret på den faktiske udvikling i Europa skabtes en teori, der **kombinerede de to teorier** nemlig neofunktionalismen. Denne teori er grundlagt på baggrund af den faktiske europæiske integrationsudvikling.

Neo-funktionalismen mener ligesom funktionalismen, at integrationen bør ske **gradvist** og ved at konkrete, funktionelt afgrænsede opgaver overdrages til **internationale organisationer**.

Tanken bag denne integrationsteori er, at der skal skabes nye **regionale politiske centre**, som skal erstatte nationalstaten.

Neo-funktionalismen forklarer integrationen gennem et begreb, der hedder "**spill-over**". Spill-over forklarer, hvorfor den europæiske integration er fortsat og er blevet både bredere og dybere. Integrationen starter med et økonomisk samarbejde, som med Kul- og Stålunionen, der havde en økonomisk og sikkerhedsmæssig funktion om at styrke landenes produktion af kul og stål og samtidig kontrollere våbenproduktionen gennem en øvre myndighed. Med et tæt økonomisk samarbejde opstår behov for institutioner, der styres af politiske organer. Økonomisk samarbejde og integration leder til andre økonomiske samarbejder, som leder til politisk integration.

Neofunktionalismen ser altså udviklingen i den europæiske integrationsproces som en snebolds-effekt, hvor et samarbejdsområde sætter gang i et nyt område, og på den måde bliver integrationen dybere og dybere med tiden.

Problemet med neofunktionalismen har dog været, at udviklingen i det europæiske samarbejde har været meget modsætningsfyldt. Man har derfor måttet inddrage så mange faktorer, at teorien er blevet en anelse **udvandet** og har mistet en del af sin forklaringskraft. Den kan dog anvendes til at forklare unionsudviklingen indenfor EU.

Transaktionsanalyse

DIAS 29

Denne integrationsteori lægger vægt på **transaktioner** dvs. handelsstrømme, kommunikation og pengestrømme over grænserne. Disse transaktioner, som med globaliseringen er øget, skaber en fællesskabsfølelse mellem mennesker, som på sigt skaber en form for **sikkerhedsfællesskab** og i sidste ende en politisk union. Målet har ligesom hos de andre integrationsteorier været at opnå **fred**. Men transaktionsanalyse lægger ikke så meget vægt på oprettelse af fælles institutioner. Det afgørende her er skabelsen af en **vi-følelse** gennem transaktionerne. Denne vi-følelse gør, at uenighed mellem de samhandlende stater bliver løst med fredelige midler. Militære krige bliver altså utænkelige mellem disse stater. Økonomiske og sociokulturelle aspekter spiller her en større rolle end hos de andre teorier, men den har svært ved at forklare, hvordan et sikkerhedsfællesskab udvikler sig til en **politisk union**.

Andre teorier

Der er en række andre integrationsteorier, som ny-institutionalisme, multilevel governance (flerniveaustyring) og liberal intergovernmentalisme. Alle har som mål, at give redskaber til, hvordan man kan undgå krig, men de er også udviklet som teorier, der vil forklare den europæiske integrationsproces, som den er foregået.

Ideen bag alle er, at freden opnås gennem samarbejde og integration, men hvordan denne proces skal køre, er der stor uenighed om.

Henvisninger

Branner, Hans: *"Det ny Europa – international politik i forandring"*, 2004, København, Forlaget Columbus.

Rosamond, Ben: *"Theories of European Integration"*, 2000, New York, PALGRAVE

★ DISKUSSION OG DEBAT

DIAS 30

VÆRDIGRUNDLAG

DIAS 31

Der har i århundreder været hyppige og blodige krige i Europa. Mellem 1870 og 1945 var Frankrig og Tyskland i krig med hinanden tre gange. Men de sidste 50 år har der ikke været krig mellem europæiske stater.

Uddrag fra "Europa i 12 lektioner" af Pascal Fontaine, udgivet af Europa-Kommissionen.

"Mere end et halvt århundredes europæisk integration har haft en kolossal indflydelse på Europas historie og europæernes tankegang. Regeringerne i medlemsstaterne ved – uanset deres politiske tilhørsforhold – at den nationale suverænitetstidsalder er forbi, og at kun ved at forene kræfterne og stræbe efter "en fremtidig fælles skæbne" (for at citere EKSF-traktaten) kan deres gamle nationer fortsat opnå økonomiske og sociale fremskridt og bibeholde deres indflydelse i verden. Integrationen har kunnet overvinde et ældgammelt fjendskab mellem de europæiske lande. Arrogance og brug af magt for at løse uenigheder mellem landene er blevet afløst af samarbejde efter "fællesskabsmetoden". Denne metode er i dag mere værdifuld end nogensinde, da den afvejer nationale interesser over for fælles interesser og respekterer nationale forskelle samtidig med, at den skaber en EU-identitet. Under Den Kolde Krig gjorde den det således muligt for Europas demokratiske og frihedselskende lande at stå sammen. Afslutningen på striden mellem øst og vest og den politiske og økonomiske genforening af kontinentet er en sejr for den europæiske ånd, som befolkningerne i Europa mere end nogensinde har brug for.

EU er europæernes svar på den kolossale udfordring, som globaliseringen udgør – en løsning, der udtrykker de værdier, europæerne tror på. EU er frem for alt den bedst mulige "forsikringspolice" for en fremtid kendetegnet ved fred og frihed"

http://europa.eu/abc/12lessons/index2_da.htm

Europa har en lang og blodig historie, men der er også mange eksempler på, hvordan Europa har skabt gode ting. I mange hundrede år var det i Europa udviklingen tog fart. Det var her den industrielle revolution tog fat, og her oplysningstiden startede. Men der har også fundet religionskrige og hekseafbrændinger sted, og der har været udbytning og undertrykkelse af arbejdere. Med den moderne tidsalder, hvor individuel frihed er central, følger også ensomhed, selvmord og opløsning af familier. Der er aldrig kun en side af en sag, og med en positiv udvikling følger ofte en negativ. Så Europas historie har mange både gode og dårlige sider.

Fælles europæiske værdier?

Man kan ikke sige, at EU har et klart fastsat værdigrundlag, som gælder for alle 25 medlemslande, eller at der er en bestemt europæisk identitet, men måske er der nogle fælles europæiske værdier, der er særlige og gør det naturligt for europæerne at arbejde sammen?

Europa består af mange forskelligheder, men måske europæerne også er bundet sammen af fælles værdier som demokrati, frihed og social retfærdighed. Noget der f.eks. er kendetegnende for Den Europæiske Union er, at der ikke findes dødsstraf. Et land kan ikke blive medlem af EU, hvis det har dødsstraf.

Mange mener, at europæiske kerneværdier er menneskerettigheder, naturbeskyttelse, lighed, frihed og demokrati. Men Europa er ikke bare demokrati, oplysningstid og menneskerettigheder, men har også været nationalisme, holocaust, religionskrige, kolonialisme og forbrydelser mod menneskeheden.

Det er forskelligt, hvordan politikere og folk forstår EU og Europæiske værdier alt efter politisk udgangspunkt. Danske liberale politikere fokuserer på den europæiske individualisme, hvor det personlige ansvar er vigtigt, og statens indflydelse på den enkelte skal være begrænset, mens mere venstreorienterede fokuserer på EU's sociale og miljømæssige tiltag, der kan være til gavn for alle og være med til sikre fællesskabet og solidariteten.

EU – fredens projekt?

EU startede som et økonomisk samarbejde og er nu bl.a. et økonomisk-, politisk-, sikkerheds- og forsvarssamarbejde. Men EU er ifølge EU selv hovedsageligt et fredens projekt. Der gøres meget ud af, at der i de sidste 50 år, hvor det europæiske samarbejde har eksisteret, ikke har været krig mellem europæiske lande. Mange mener, at det nu nærmest er en utænkelig tanke, at EU-lande skulle gå i krig mod hinanden.

Forenet i mangfoldighed?

Den Europæiske Union har et motto, der hedder "**Forenet i mangfoldighed**". Mottoet betyder, at europæerne gennem EU er forenede i arbejdet på at skabe fred og velstand, og at de mange forskellige kulturer, traditioner og sprog skal ses som en fordel for kontinentet.

Religiøst Europa?

I Europa er der mange religioner. Der er protestantisk kristne, katolikker, ortodokse kristne, jøder, buddhister, muslimer osv. Men generelt for Europa kan man sige, at vi har sekulære styre. Det betyder, at politik og religion er adskilte. Selvom vi i Danmark har den kristne kirke som statsreligion, så er der religionsfrihed, og hverken Grundloven eller politikerne er styret af religiøse love. Men der er meget stor forskel på, hvor stor en rolle religion spiller for de europæiske borgeres hverdag. F.eks. har hverken Irland eller Polen fri abort pga. katolicismen.

EU – frihandel?

Det europæiske samarbejde har udviklet sig meget siden starten i 1950'erne, hvor det udelukkende var et økonomisk samarbejde. Senere er EF blevet til en union, som både er økonomisk, monetær og politisk.

Det indre marked handler om at liberalisere handlen mellem de europæiske lande. Der må ikke være handelshindringer og konkurrenceforvridende foranstaltninger, som kan begrænse handelen mellem EU-landene. Bag denne tankegang ligger en ide om, at frihandel skaber mere velstand. Gennem konkurrence opnår borgerne de billigste varer, og firmaerne skal hele tiden udvikle sig for at kunne klare sig i konkurrencen, og dermed bliver EU-landene også mere konkurrencedygtige overfor resten af verden. Ideen er, at en tæt økonomisk integration skaber vækst og nye arbejdspladser.

Alt i EU er dog ikke bygget op omkring frie og lige konkurrencevilkår. De europæiske landmænd får meget stor støtte, som sikrer deres overlevelse, og at de kan klare sig på verdensmarkedet, og EU giver også eksportstøtte til visse produkter som f.eks. sukker, der har svært ved at klare konkurrencen i verden. Disse støtteordninger er gode for de europæiske bønder og sukkerproducenter, men de betyder samtidig, at andre landes landbrugsvarer ikke kan konkurrere med EU-landenes. Dette betyder, at mange ulande ikke har mulighed for at komme ind på det europæiske marked og derfor ikke får den indtjening, der ellers var mulighed for.

Det har længe været planlagt at reducere og på længere sigt helt fjerne EU's landbrugs- og handelsstøtteordninger, men det er meget svært, da f.eks. de franske landmænd har meget stærke organisationer bag sig. De er med god grund bange for, at mange landmænd ikke vil kunne klare sig uden støtten og ønsker ikke, at der skal blive flere arbejdsløse landmænd i Frankrig. Et andet ofte fremsat argument er, at mange andre lande også har støtteordninger. USA har f.eks. også store støtteordninger til f.eks. bomulds- og majsproduktionen.

EU ønsker en fri og retfærdig samhandel på verdensplan, eller med andre ord, et system, hvor alle lande frit kan handle med hinanden på lige fod og uden protektionistiske hindringer. EU ønsker lige konkurrencevilkår for alle lande og klare spilleregler, som overholdes af alle. Systemet skal være klart gennemskueligt og åbent for offentlig indsig.

Begreberne »liberalisering« og »at åbne markeder« skal ses i forhold til, hvordan det var tidligere, da næsten alle lande i verden søgte at begrænse indførslen i et forsøg på at støtte deres egen økonomi.

Europa-Kommissionen: *"Globalisering for alle – EU og verdenshandelen"*, 2003
<http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/37/da.pdf>

EU er altså et liberalt projekt, når det kommer til det indre marked, men når det kommer til konkurrence med andre lande, så er der interne interesser, der vægter højere end målet om en fri og lige verdenshandel.

Landbrugsstøtten er et problem for EU's ansigt udadtil og også for målet om, at EU skal være en solidarisk organisation, der skal arbejde for frihandel og liberaliseringer. EU vil gerne fremstå som et solidaritets og velfærdsfremmende projekt, og EU er måske et sådant indadtil, men for ikke EU-lande er EU mere lukket. Dog skal det siges at EU er en meget stor bidragsyder mht. udviklingsbistand og nødhjælp. (se evt. modulet om udviklingsbistand og humanitær hjælp.)

Henvisninger

Europa-kommissionen: *"Målet er vækst", 2004*

<http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/40/da.pdf>

Østergård, Uffe: *"Tyrkiet i EU? – EU's identitet, værdier og grænser", 2006, EU's dilemmaer, Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS), www.diis.dk*

NYE MEDLEMSLANDE

DIAS 32

Europa er et kontinent med mange forskellige mennesker, religioner, kulturer, traditioner, sprog og historier. Det samme er EU. EU har i dag 25 forskellige medlemslande og omkring 460 mio. indbyggere. EU er dog ikke det samme som Europa, da Europa består af mere end 25 lande.

Men der er faktisk slet ikke enighed om, **hvor Europas grænser går**. En del af Rusland ligger i Europa, Hviderusland ligger i Europa, og det samme gælder Ukraine, men hvor Europas grænser helt præcis ligger rent geografisk, er der ikke enighed om. Men dette er måske heller ikke det mest afgørende kriterium for, hvilke lande, der kan blive medlem af EU. Det anses af mange som mere vigtigt, hvor Europas **kulturelle grænser** går? Og her er der meget stor uenighed.

Hvorfor udvider EU?

"Det er EU's mål at udbrede den stabilitet, fred, velstand og frihed, der hersker i EU, til de sydøsteuropæiske lande (dvs. Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kroatien, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Serbien og Montenegro, inklusive Kosovo). Derfor er EU førsteleverandør af bistand til Vestbalkan og den største leverandør af genopbygningsbistand."

Bulgarien og Rumænien bliver optaget i 2007, skønt megen debat om hvorvidt landene lever op til optagelseskriterierne. Kroatien og Makedonien er begge ansøgerlande, som forventes optaget på et senere tidspunkt. Optagelsesforhandlingerne med Tyrkiet er i gang, men Tyrkiet er et meget omstridt ansøgerland (se nedenfor). Også de resterende tidligere jugoslaviske lande er allerede lovet medlemskab, **da medlemskab af Den Europæiske Union anses som den bedste måde at sikre fred og velstand** i det ellers så urohærgede område. EU bliver altså større, med Tyrkiet og Balkan-landene fra Det tidligere Jugoslavien som de indtil videre sidste kandidatlande.

Hvor stort skal EU være?

Om EU skal udvides derefter er meget usikkert. Det bliver ikke nemmere at blive enige om beslutninger, når der kommer flere lande til, og det er allerede nu svært for de 25 at blive enige om, hvor EU skal bevæge sig hen.

Moldova, Ukraine og Georgien vil gerne på sigt være medlemmer af EU og er allerede så småt begyndt at tilpasse sig EU standarder og krav. Men der er stor uenighed i EU, om det kan komme på tale. Mange modstandere af flere udvidelser mener, at EU bliver undermineret eller udvandet, hvis der bliver ved med at komme nye lande til. At EU ikke kan blive ved med at fungere, og at det bliver umuligt at skabe enighed om nye beslutninger.

I mange af de nuværende og især i de gamle EU-lande er der modstand mod optagelse af de mange øst- og centraleuropæiske lande. Efter franskmændenes og

hollændernes nej til Forfatningstraktaten, blev det for alvor klart, hvor utilfredse mange EU-borgere er med udvidelserne. Analytikere mener, at både det franske og det hollandske nej, ikke så meget var et nej til Forfatningen, som det var et nej til især det tyrkiske medlemskab. I den franske grundlov er det nu blevet bestemt, at fremtidige udvidelser af EU, som kommer efter Rumænien, Bulgarien og Kroatien skal til folkeafstemning hos det franske folk. Også andre EU-lande vil lade befolkningerne have sidste ord mht. til fremtidige udvidelser.

Københavnskriterierne

DIAS 33

EU har de såkaldte 'Københavnskriterier', der opstiller tre (fire) økonomiske, politiske og menneskeretlige krav til ansøgerlande, som de skal leve op til, før de kan blive optaget i EU:

- Økonomisk: Landet skal have en markedsøkonomi og være i stand til at modstå konkurrencepresset i EU.
- Politisk: Landet skal have opbygget et stabilt demokrati, en retsstat og udvise respekt for menneskerettigheder og mindretal.
- Administrativt: Et nyt EU-land skal påtage sig de forpligtelser, der følger af et medlemskab. Det skal gennemføre og leve op til EU's samlede regelsæt – det såkaldte "acquis communautaire" – og tilslutte sig målet om en politisk, økonomisk og monetær union.

Det fjerde krav går ud på, at EU skal kunne optage det nye medlemsland, uden at det sætter udviklingen i det europæiske samarbejde i stå. EU skal altså være klar til at optage landet.

TYRKIET

DIAS 34

Tyrkiet luftede allerede ideen om medlemskab af De Europæiske Fællesskaber i 1959. Siden 1984 har Tyrkiet haft en associeringsaftale med EF, men først i 1987 ansøgte Tyrkiet officielt om medlemskab, ansøgningen blev dog afvist. I 1999 blev Tyrkiet endelig godkendt som kandidatland. På EU-topmødet i København i 2002 havde Tyrkiet, med den tyrkiske regeringsleder Recep Tayep Erdogan i spidsen, håbet på at få en dato for, hvornår optagelsesforhandlingerne kunne begynde. Denne beslutning blev udskudt, og tyrkerne måtte rejse skuffede hjem. Men Tyrkiet gik i gang med at gennemføre politiske og økonomiske reformer, og i 2004 fik tyrkerne endelig en dato for, hvornår optagelsesforhandlingerne kunne begynde nemlig 3. oktober 2005.

Før Tyrkiet kan komme med i EU, skal landet leve op til **Københavnskriterierne**, men derudover skal Tyrkiet gennemføre væsentlige **reformer**. Selvom Tyrkiet måske officielt har ytringsfrihed, ligestilling og forbud mod tortur, skal EU være helt sikker på, at der også reelt er ytringsfrihed og lighed for alle grupper i samfundet. Der er f.eks. stadig eksempler på, at det kurdiske mindretal i Tyrkiet undertrykkes.

Skal Tyrkiet med i EU?

I de nuværende EU-lande diskuteres det meget, hvorvidt Tyrkiet hører med i Europa og EU.

Fattigdom?

Nogle synes ikke, at Tyrkiet skal med i EU, fordi de anser Tyrkiet for et meget fattigt og underudviklet land. Dette er nok hverken rigtigt eller forkert, da Tyrkiet er et stort og forskelligartet land. Tyrkiet er et land med stor fattigdom, og der er områder i Tyrkiet, hvor udviklingen er gået meget langsomt, men der er også storbyer, hvor der er en rivende både social og økonomisk udvikling. Men måske fattigdommen kan få betydning for EU-samarbejdet, da de gamle EU-lande måske ikke er parat til at bruge mange penge på at få udviklingen i gang i de fattige områder af Tyrkiet.

Mange er også bange for, at tyrkiske arbejdere vil strømme til deres lande for at få arbejde. I lande som Tyskland og Frankrig er der stor arbejdsløshed, og mange er bange for, at der vælter billig arbejdskraft ind over deres grænser.

Anderledes kultur og religion?

Nogle mener ikke, at Tyrkiet skal med i EU, fordi Tyrkiet har en anderledes kultur end de andre EU-lande. Et argument er f.eks. at Tyrkiet er et muslimsk land, og at et stort muslimsk land ikke hører med i EU. Spørgsmålet er så, om EU bygger på et bestemt religiøst grundlag?

Lande som f.eks. Polen og Italien lægger vægt på, at EU bygger på et kristent værdigrundlag. Andre siger imod dette, at EU-landene hovedsageligt er kristne, men at der er store forskelle på, om de er protestanter, katolikker eller ortodokse.

Samtidig er der også mange andre religioner i Europa f.eks. jøder, muslimer, buddhister, hinduer osv.

Et argument for, at EU ikke er en kristen klub kan også være, at der er mange muslimske indvandrere fra f.eks. Nordafrika, Pakistan og Tyrkiet. I Balkan-landene, hvor de tidligere jugoslaviske lande også er potentielle medlemmer, er der store muslimske befolkningsgrupper f.eks. i Albanien, Makedonien og Bosnien.

Alligevel er der diskussioner, om EU er en kristen organisation. Nogle ville gerne have, at der i forfatningstraktaten stod, at EU bygger på et kristent værdigrundlag. Dette er dog ikke blevet indskrevet i traktaten.

(Tyrkiet har ifølge den tyrkiske forfatning et sekulært styre, hvilket betyder, at det politiske system er uafhængigt af religiøse påvirkninger.)

Folke(af)stemninger?

Tyrkiet er reelt i gang med at blive et medlem af EU, men der er utrolig lang vej endnu. Først skal Tyrkiet overholde en række krav og få styr på bl.a. deres domstole og sikring af friheds- og lighedsrettigheder. Men de europæiske borgere skal også give grønt lys for, at tyrkerne kommer med. I Frankrig er det f.eks. nu et lovkrav om, at det franske folk skal stemme om Tyrkiets medlemskab, og det er ikke sikkert, at franskmændene vil have Tyrkiet med i EU.

I sidste ende skal tyrkerne også ville ind i EU, og hvis de får lov til at vente tilstrækkeligt længe, kunne man godt tænke sig, at de ikke føler sig velkomne og måske slet ikke vil med alligevel.

FOR og IMOD tyrkisk medlemskab af EU:

DIAS 35

Nogle typiske argumenter for tyrkisk EU-medlemsskab:

Tyrkiet skal med i EU, fordi det er en god måde at skabe større **velfærd og sammenhold** i Europa. At få den store muslimske nabo med, kan være med til at skabe **større stabilitet** og tryghed i Europa. Samarbejde skaber sikkerhed.

At få Tyrkiet med i EU ville også vise, at EU ikke er en kristen klub, og at vi ikke er imod muslimer, hvilket kan være godt i kampen for at undgå terrorisme og islamistisk fundamentalisme. Vi **bygger bro** mellem kristne og muslimer, mellem øst og vest, syd og nord. EU handler om fællesskab på tværs af grænser, kulturer og tro. Vi har det til fælles, at vi er europæere, og at vi tror på menneskerettighederne, demokrati, solidaritet og lighed. Derfor skal Tyrkiet med i fællesskabet, så snart de overholder de krav, EU stiller. Det er god måde at bygge bro og skabe fællesskabsfølelse mellem mennesker.

Tyrkiets udsigt til EU medlemskab presser den tyrkiske stat til at få gang i reformprocesserne, så Tyrkiet kan blive et stærkt og velfungerende demokrati. Det er både godt for Tyrkiet og for EU, da Tyrkiet på den måde kan være med til at skabe fremgang for både **den økonomiske og sociale velfærd** i Europa – sætte gang i hjulene.

Nogle typiske argumenter imod tyrkisk EU-medlemsskab:

Tyrkiet skal ikke med i EU, fordi EU ikke kan blive ved med at udvide og udvide. Vi har brug for et EU, der fungerer og bevæger sig fremad. Hvis Tyrkiet kommer med, kan det risikere at **sætte EU helt i stå**, og gøre enighed endnu sværere.

Tyrkiet skal ikke med i EU, fordi det er et land med en **fremmed og anderledes kultur** end vores. EU-landenes befolkninger og tyrkerne er for forskellige. EU består af velfungerende demokratier med vestlige og til dels kristne værdigrundlag, og det adskiller den tyrkiske kultur sig radikalt fra. **Tyrkiet er ikke en del af Europa**. Den tyrkiske kultur og religion er alt for forskellig fra den europæiske, og vi kan ikke arbejde tæt sammen om politiske og økonomiske emner, uden at det bliver utroligt besværligt.

Tyrkiet er for **fattigt** og vil koste EU alt for mange penge. De gamle europæiske stormagter har selv store økonomiske problemer, og de **har ikke råd** til at hjælpe endnu et fattigt land og vil ikke risikere, at billig tyrkisk arbejdskraft skal dominere de vesteuropæiske arbejdsmarkeder.

I Tyrkiet sker der **brud på menneskerettighederne**. Det kurdiske mindretal er undertrykt, og i EU kan vi ikke have medlemslande, der ikke behandler mindretal ordentligt. EU kan ikke optage et land, hvor der måske stadig foregår tortur, hvor kvinder bliver undertrykt, og en hel gruppe af befolkningen ikke har ret til at tale deres eget sprog og gå i egne skoler.

Henvisninger

Østergård, Uffe: "*Tyrkiet i EU? – EU's identitet, værdier og grænser*", 2006, EU's dilemmaer: Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS), www.diis.dk

Vahl, Marius: "*A privileged partnership – EU-Russian relations in a comparative perspective*", DIIS Working Paper nr. 3, 2006, www.diis.dk

Lind, Gunnar, professor: Hvor går Europas grænser?
http://www.ku.dk/satsning/Europa/?content=http://www.ku.dk/satsning/Europa/publikationer/hvor_gaar_europas_graenser.htm

DEMOKRATISK UNDERSKUD

DIAS 36

Igennem hele EU's historie er EU's demokrati blevet diskuteret meget især efter nej-afstemningerne, først i Danmark til Maastricht-traktaten, senere i Irland til Nice-traktaten og mest af alt nu, hvor både Holland og Frankrig har stemt nej til Forfatningstraktaten. Der tales om, at EU har et demokratisk underskud, og mange står af over for EU på forhånd, fordi de synes, EU er alt for indviklet, både hvad angår institutioner, politikker og beslutningsprocedurer.

Men har EU et demokratisk underskud, og hvad er egentlig et demokratisk underskud?

Demokratisk legitimitet

Når man taler om, at EU har et demokratisk underskud, henvises der til, at EU er for indviklet til, at befolkningerne kan forstå det. Samtidig er det et udtryk for, at Rådet og Kommissionen mangler demokratisk legitimitet.*

http://europa.eu/scadplus/glossary/democratic_deficit_da.htm

Definition af legitimitet:

*Legitimitet er **den grad af accept, der er af de beslutninger, der tages** i et politisk system. Hvis folket accepterer de love, der vedtages af deres Parlament (Folketinget i Danmark), også selvom de ikke er enige, har systemet legitimitet.

En af måderne, man kan sikre, at et politisk system er legitimt, er ved at have demokrati. Derfor taler man om demokratisk legitimitet. Demokratisk legitimitet er, når borgerne føler, at de har indflydelse på de beslutninger, der træffes, og at de bliver ordentligt **repræsenteret**.

Et politisk system kan også være legitimt, uden at det er demokratisk. Det afhænger af, hvilke traditioner, man har i et land. Men de fleste steder i dag, er demokrati den eneste tænkelige form for legitimt styre.

Et politisk system kan også højne sin legitimitet ved at levere noget, borgerne har brug for. Det politiske system skal altså være nyttigt for borgerne.

Har EU demokratisk underskud?

At EU er indviklet, kommer man ikke udenom. Den Europæiske Union er et projekt, som aldrig har været prøvet før. EU er en UPO: et uidentificeret politisk objekt. En blanding mellem en international organisation og en føderation (som USA, altså en samling af stater med fælles myndigheds- og statsfunktioner). EU har utroligt mange institutioner, organer og uforståelige beslutningsprocedurer, men langt hen af vejen, er EU bygget op ligesom en stat. Der er en lovgivende, udøvende og dømmende magt: 1) Parlamentet og Rådet, 2) Kommissionen og 3) Domstolen. Og så er der en hel masse andre institutioner, som selvfølgelig er relevante at kende til, hvis man skal arbejde med eller i EU, men som ikke nødvendigvis har betydning for det europæiske demokrati.

Direkte eller indirekte demokrati?

I EU er der både direkte og indirekte demokrati.

Der er indirekte demokrati, når de nationale statsledere mødes i Rådet. Her gælder ét land – én stemme. Som borgere har vi direkte valgt disse mennesker ind i vores nationale parlament, og derigennem givet dem beføjelser (lov) til at repræsentere os, lovgive og beslutte på vores vegne.

Kommissionen er valgt af Rådet og er derfor indirekte-indirekte valgt af de europæiske borgere, og det er nok derfor, at Kommissionen er den institution, der bliver mest kritiseret for at have demokratisk underskud. Derfor fører Parlamentet også demokratisk kontrol med Kommissionen, og Kommissionen har kun initiativret og ingen lovgivningskompetence.

Direkte demokrati er der ved de direkte valg til Europa-Parlamentet. Her stemmer alle EU-borgerne på de kandidater, de mener, kan varetage deres interesser i Parlamentet. Her gælder princippet om én mand/kvinde – én stemme.

En anden direkte form for indflydelse, vi borgere kan have på EU-beslutninger, er, når der er folkeafstemninger om EU-spørgsmål, f.eks. når vi i Danmark har stemt om de forskellige traktater eller om ØMU'en. Det er ikke alle EU-lande, der har folkeafstemninger. I mange lande beslutter deres parlamenter, om landet vil tilslutte sig en ny traktat.

Hvilken form er mest demokratisk?

Det er svært at blive enige om, hvilken form for repræsentation, der er bedst og mest demokratisk. Parlamentet har fået meget mere indflydelse på lovgivningen i EU siden begyndelsen, men de har stadig ikke så meget som Rådet. Rådet, som er de nationale folkevalgte regeringspolitikeres beslutningsforum, bestemmer stadig mest på en række områder. Det kunne samtidig tyde på, at borgerne ikke nødvendigvis synes, at Europa-Parlamentets større magt er så vigtig. I den tid, hvor MEP'erne har fået mere magt og indflydelse, har der været færre, der stemte ved EP-valgene.

Det har været svært at få de europæiske borgere til at stemme ved Europa-parlamentsvalgene. Stemmeprocenterne når sjældent over 40 - 50 %. Nogle steder er de meget lave. F.eks. var stemmeprocenten i Polen 16 % ved sidste valg. Stemmeprocenterne ligger dog ikke meget under gennemsnittet for nationale valg, men måske det alligevel er et demokratisk problem for EU, at for få bruger deres stemme til EP-valgene?

Hvorfor EU-skepsis?

DIAS 38

EU ikke på dagsordenen?

Måske EU ikke fylder så meget i europæernes hverdag generelt, fordi EU ikke er på dagsordenen. Til de nationale parlamentsvalg (Folketingsvalg i Danmark) snakker politikkerne måske ikke så meget om EU-politik, og selv til EP-valgene er det ofte meget nationale dagsordner, der bliver talt om, og ikke EU-politik generelt. Det kan f.eks. være, at der er mange EU-borgere, der ikke ved, at politikerne i EU-Parlamentet sidder i politiske og ikke nationale grupper.

Mange føler måske heller ikke, at deres stemme tæller blandt de mange andre europæiske stemmer og føler, at den politik, der føres, ikke har meget med deres hverdag at gøre.

Medierne?

Det kan have betydning, hvor meget medierne taler om EU. Næsten hver dag ser vi de danske politikere i fjernsynet, eller vi hører om dem i radioen. Men siden Poul Nyrup Rasmussen blev valgt ind i Europa-Parlamentet, har vi ikke hørt meget til ham eller nogle af de andre 13 danske politikere, der er valgt derind.

Måske EU ikke er så højt på dagsordenen, hverken i medierne eller hos de nationale politikere i forhold til, hvor stor indflydelse Unionen har på de europæiske borgeres hverdag. Måske det er en grund til, at mange ikke føler, at EU har en betydning i deres hverdag, eller ikke ved hvordan tingene foregår i EU.

Afstand?

Af betydning for befolkningernes mistillid til EU er måske også, at EU føles langt væk. Bruxelles, Luxembourg og Strasbourg er alt andet lige længere væk end København, for danskerne. Dette kan i hvert fald være en dansk forklaringsfaktor, mens der i lande som Tyskland og Frankrig også kan være langt til de nationale parlamenter. Deres politikere kan også være meget langt væk, hvis man bor langt væk fra henholdsvis Berlin eller Paris.

EU-skepsis – hvor stor er den?

Det er ikke fordi, danskerne eller europæerne generelt er imod EU. Der er faktisk rimelig stor opbakning til det europæiske samarbejde, men når det kommer til afstemninger om traktaterne, som Maastricht i Danmark, Nice i Irland og forfatningstraktaten i Frankrig og Holland, har det vist sig, at borgerne er meget kritiske overfor nye tiltag. Der kan være mange grunde til dette.

Måske det er et udtryk for, at det er nogle meget tekniske og indviklede traktater og økonomiske betragtninger, borgerne skal tage stilling til, og mange derfor er kritiske fra start af. Nogle bliver nok også skeptiske, hvis politikerne forsøger at gøre det for simpelt og dermed utroværdigt eller laver skræmmekampagner for enten den ene eller den anden side, som befolkningerne så enten bliver skræmt eller provokeret af.

Politikerne?

Men der kan være mange grunde til, hvorfor befolkningerne er mistroiske og skeptiske overfor nye EU-tiltag, og nogle af dem er politikerne måske selv med til at skabe. I forbindelse med befolkningernes mistro til EU, tales der om, at politikerne spiller det, man kalder "The blame game". Det går ud på, at f.eks. de danske politikere giver EU skylden, hvis der bliver lavet upopulær lovgivning; og hvis der vedtages lovgivning, som befolkningen bakker stærkt op omkring, så får de nationale politikere det til at se ud som om, at det er deres fortjeneste.

Kommunikation?

Mange især EU-tilhængere mener, at man i EU har været for dårlig til at fortælle om, hvad der faktisk sker i EU. Derfor er der blevet udpeget en kommunikationskommissær, der skal sørge for, at EU bliver bedre til at kommunikere med de europæiske borgere.

Den svenske kommissær Margot Wallström er næstformand for Europa-Kommissionen med ansvar for institutionelle forbindelser og kommunikationsstrategi. Hun sagde i forbindelse med lanceringen af Plan D*:

"Jeg hører ofte folk sige, at de har mistet tilliden til Den Europæiske Union, fordi de føler, at EU har påtaget sig for mange ansvarsområder og er blevet meget kompliceret og vanskeligt at forstå. Samtidig siger europæerne, når vi spørger dem i forbindelse med meningsmålinger, at de gerne vil have EU til at beskæftige sig med emner som f.eks. arbejdsløshed, globalisering, pensioner, sundhedssystemer, uddannelse og miljøspørgsmål".

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/377&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Demokrati, dialog og debat

I forbindelse med tænkepausen efter de to nej'er til Forfatningstraktaten indførte man *"Plan D", som står for demokrati, dialog og debat. I Danmark blev det til "Borgernes Dagsorden", hvor en hel række organisationer og netværk, både EU-tilhængere og modstandere samt Europaudvalget i Folketinget, gik sammen om at holde forskellige arrangementer for at skabe debat i befolkningen om EU. De forskellige initiativer er sat i værk for at sætte gang i den folkelige debat om EU. EU vil blive bedre til at lytte til og kommunikere med borgerne. Måske det kan hjælpe på den folkelige mistro mod det europæiske samarbejde?

http://europa.eu.int/debateeurope/index_da.htm
www.borgernesdagsorden.dk

FOR og IMOD: EU og EU's demokratiske underskud

DIAS 40

Her bruges også argumenter for og imod EU generelt for at have både EU-tilhængerens og modstanderes argumenter med. Det gør diskussionen om EU-skepsisen mere udførlig, da det kan give et billede af, hvor forskelligartede argumenterne er på begge sider, når borgere, politikere og medier diskuterer EU-spørgsmål, og at et nej ikke bare et nej og ja ikke bare et ja.

FOR:

EU er nødvendig for vores økonomi og sikkerhed i en globaliseret tidsalder

Med globaliseringen bliver verden mindre, og vi bliver påvirket og påvirker hinanden på tværs af kloden. Der handles over store afstande, vores medier bringer nyheder fra overalt i verden, og vi kan kommunikere over Internettet med folk fra hele verden. Men globaliseringen betyder også, at problemer som kriminalitet, forurening og terrorisme bliver grænseoverskridende og internationale/globale. Vi kan ikke lukke øjnene for, hvad der sker i andre dele af verden, for det påvirker os. Og det betyder ekstremt meget for Danmark, hvordan de andre lande i Europa klarer sig, for det kan påvirke vores økonomi og sikkerhed.

EU kan hjælpe os med at skabe økonomisk velstand og stabilitet, lave regler for fødevarer sikkerhed og miljøbeskyttelse og give os tryghed ved at gøre landene omkring os til samarbejdspartnere, der ikke går i krig med hinanden, og skabe et område, hvor der er velfærd, ligestilling og demokrati.

EU kan også være med til at hjælpe de fattigere dele af verden. Med EU's store udviklingsbistand og nødhjælp, er EU med til at hjælpe udviklingslandene. Det er dog meget vigtigt, at EU får afviklet sin landbrugsstøtte og støtteordninger til bestemte industrier, så handlen mellem EU-lande og andre lande bliver fair.

EU har ikke et demokratisk underskud, men skal blive bedre til at kommunikere

EU har ikke et demokratisk underskud. Parlamentet har stor magt, og Rådet og Kommissionen er indirekte valgt af os, ved at vores folkevalgte politikere repræsenterer vores vilje og vores interesser. EU er et indviklet maskineri, men det er også mange lande, der skal blive enige, og det har været nødvendigt at have en lang række institutioner, der kan udføre de opgaver, der skal løses.

EU blander sig ikke i områder, EU ikke skal blande sig i, fordi "nærhedsprincippet" sikrer, at EU kun lovgiver på områder, hvor de nationale parlamenter ikke lige så godt kunne bestemme.

EU laver en lang række regler og love, som forbedrer forholdene for os forbrugere, miljøet og landmændene, og når man nogle gange oplever, at f.eks. miljøgiftes grænseværdier er lavere, end de er i Danmark, så er det trods alt bedre, end at der slet ikke er nogen regler.

IMOD:

EU har for lidt åbenhed, nærhed og demokrati.

EU har for meget magt. De nationale parlamenter sættes ud af funktion. De politikere, der er tæt på danskerne og ved mest om danskernes hverdag, kan bedst repræsentere danskerne, og derfor skal de bestemme i Danmark. EU er på vej til at blive Europas forenede stater, og **vi mister vores nationale identiteter**. Selvom politikerne ikke vil indrømme, at det er det, de arbejder hen imod.

Med et fælles militær og en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik er EU med til at skabe oprustning og militære kapløb. Det skaber ikke fred i verden eller i Europa bare mere utryghed og ufred.

EU er "**fort Europa**". De indre grænser brydes ned i EU, men de ydre grænser gøres helt uigennemtrængelige, og både mennesker og varer fra de fattigere dele af verden holdes ude. Landbrugsstøtte og handelssubsidier betyder, at vi er med til at gøre de fattige lande endnu fattigere og os selv rigere og rigere.

EU burde satse langt mere på større social velfærd gennem sikring af de svage borgere. EU er en alt for økonomisk union. Den burde være mere politisk og social. Det indre marked burde blive styret af politikker på socialområdet, så arbejdsløse, dårligt uddannede og socialt dårligt stillede europæere alle var sikret et minimum af sociale rettigheder.

EU har et demokratisk underskud, fordi det er for stort og indviklet, til at borgerne føler tilknytning til det. De europæiske borgere føler sig ikke repræsenteret af hverken bureaukraterne eller politikerne nede i EU. EU er for langt væk, og udviklingen er gået for stærkt. Det tager mange år at vænne sig til noget, der er anderledes end de nationale parlamenter, vi er vant til.

Hvis EU skal blive et folkeligt projekt, skal EU på dagsordenen i de nationale medier. EU skal blive mere synligt, og borgerne skal vide, hvad der egentlig foregår. Der skal undervises mere i EU også på folkeskoleniveau, og alle skal have en forståelse for, hvordan EU er skruet sammen, og hvordan EU påvirker dem.

EU er ikke et folkeligt projekt

EU er mest et eliteprojekt, og det er i sig selv et demokratisk problem. Hvis borgerne skal føle sig repræsenterede, er det nødvendigt, at MEP'erne bliver mere synlige og bedre til at vise, hvad de faktisk gør for EU-borgerne. EU skal altså være mere åbent og bedre til at kommunikere med borgerne.

Henvisninger

Grøn, Caroline, Klauman, Anna de og Vestergaard, Anne Mette, *"Kronisk syg? – EU, Borgerne og demokratiet"*, 2006, EU's Dilemmaer: Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS), www.diis.dk

Sørensen, Catharina: *"Elsker, elsker ikke – euroskepsis i forandring"*, 2006, EU's Dilemmaer: Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS), www.diis.dk